

תמצית דברות קודש של כ"ק מרן אדמו"ר זצוק"ל

נכתב כפי הבנת הכותבים

[בלתי מוגה - מיוחד לחזרה]

שב"ק פרשת ויקרא תשפ"ג

ליל שב"ק

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר".

ברש"י (בד"ה לאמר) 'צא ואמור להן דברי והשיבני אם יקבלום כמו שנאמר וישב משה את דברי העם וגו' (שמות יט, ח).

רש"י מודמה כאן את הדיבור עם משה באהל מועד למתן תורה, וכן אמרין בגמרא (סוטה לו, ב) שכמו שכתר השי"ת עמנו ברית בסיני על קיום התורה והמצוות, כך גם כרת עמנו ברית באהל מועד על זה, (ועי"ש כמה שיטות בזה וכמה בריחות נכרתו על כל מצוה ומצוה). והנה לכאורה למה הוצרך משה להשיב להשי"ת תשובה אם יקבלו, הרי כבר קיבלם מקודם, למה יעלה על הדעת שלא יקבלו עכשיו.

והנה רש"י כותב כאן שענין הקריאה היא 'לשון של חיבה'. וראה מה שכתבו חז"ל (זהר ואתחנן רסד, ב) על פסוק זה שיש בו כ"ה אותיות¹, שהן כנגד הכ"ה אותיות שיש בהפסוק 'שמע ישראל וגו'. אמנם ב'ברוך שם וכו'' יש רק כ"ד אותיות ואינו בשלימות, ולעתיד לבא יהיה היחוד בשלימות וגם בה יהיו כ"ה אותיות. אותה בחינה של לעתיד לבוא היה באותו יום שהוקם המשכן שגם הייחוד של ברוך שם היה גם כ"ה אותיות². וכוננת הדבר היא שמשה רבינו ע"י המסירת נפש שלו, הנרמז בכ"ה אותיות אלו של קבלת עול מלכות שמים במסירת נפש, זכה שיקרא לו השי"ת מתוך קריאה של חיבה.

ומעלה זו היה בבני ישראל במשך כל הדורות שמסרו את נפשם על קידוש שמו יתברך, והכל מתוך אהבה וחיבה להשי"ת, וב'קריאה של חיבה'.

והנה אמרו חז"ל (ויקרא רבה א, ו) שכשראה משה שכל העבודה היא

ע"י אהרן, וגם שהוא לא הביא כלום למלאכת המשכן, חלשה דעתו, אבל הקב"ה קרא לו בקריאה של חיבה לצוות לו התורה והמצוות, ואמר לו 'חייך שדבורך חביב עלי יותר מן הכל, שמכולן לא קרא הדבור אלא למשה, ויקרא אל משה', ע"כ. נמצאנו למדין שעיקר ענין המשכן אינו העבודה והקרבנות שבה, רק מקום מיוחד לדבר עם משה רבינו (כמו שנאמר פעמים רבות בתורה 'ונועדתי אתך' (שמות כה, כב) וכדו').

והנה, 'איתפשטותא דמשה בכל דרא ודרא', ויש חלק משה רבינו בכל אחד ואחד מאתנו כמבואר אצלנו רבות, וממילא יש קריאה של חיבה לכל אחד ואחד להיות בבחינה זו של ציווי הקרבת הקרבנות מתוך במסירות נפש. וכן כתוב להלן 'אדם כי יקריב מכם קרבן לה', דהיינו שהאדם בעצמו יקריב את עצמו קרבן לה' וכדברי האוה"ח הק' הידועים ע"ש.

ובפרט בבוא ימים אלו של חודש ניסן ומתקרב יום ערב פסח שאז היו מקריבים את הקרבן פסח, וכל אחד ואחד מישראל הקריב את נפשו לה' מתוך חיבה יתירה במסירות נפש, עד שהגיעו למעלה יתירה למעלה מדרך הטבע לגמרי, כמבואר אצלנו רבות שכל ההקרבה היתה למעלה מדרך הטבע ממש.

ואל יאמר האדם 'מאי נפקא מינה לי שלפני אלפי שנים הוציא הקב"ה את בני ישראל ממצרים וצוה להם לשחוט קרבן פסח?', שהרי אמרה תורה שיש כרת על כל מי שלא יקריב את הקרבן פסח בכל שנה ושנה, וציווי זה עומד וקיים עד היום לולא שאין באפשרותינו על זאת, וא"כ מוכרח שאותו הקשר שעשה עמנו אז קיים עד היום הזה, וקורא אותנו ב'קריאה של חיבה' עד עצם היום

ולא אשלים לכ"ה אתוון, בגין דעד לא אתתקן משכנא. כיון שאתתקן משכנא ואשתלים מלה דהוה נפיק מיניה, כד אשתלים לא מליל אלא בכ"ה אתוון, ולאחזאה דהא אשתלים דא. כגוונא דלעילא, דכתיב 'וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר' הא כ"ה אתוון, (ועי' במגלה עמוקות אופן רכ"ז על ואתחנן).

¹ מ'וידבר' ואילך: 'וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר'.

² זה לשון הזוה"ק שם: גליף ואתקין משה, כ"ה אתוון ברזא דפסוקא דיחודא, דכתיב שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד. ואינון כ"ה אתוון גליפין, מחקין ברזא דלעילא. יעקב בעא לאתקנא לתתא, ברזא דיחודא, ואתקין בכ"ד אתוון, ואינון ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד.

הזה.

זהו כוונת רש"י שביקש השי"ת ממושה להשיב לו אם יקבלו דבריו, דהיינו שהיה צריך להשיב אם הבינו ישראל עומק הדברים, עד היכן מגיע אהבתו אלינו והקריאה של חיבה לכל אחד ואחד, ושניתן לנו כל עבודת הקרבנות ככוונה פנימית שנקרב את עצמינו אליו יתברך מתוך ריבוי אהבה, וזאת אמר השי"ת למשה שישאל אותם 'זענט עטץ גרייט?'.³

ובאמת הרי משה רבינו הוא הכהן למעלה, שרק על ידו היתה כל מלאכת המשכן וכל העבודה³, וזה מה שכתוב (תהלים צט, ו) 'משה ואהרן בכהניו', שגם משה רבינו נקרא 'כהן'. וממילא אע"פ שעכשיו אין לנו עבודת הקרבנות, ובכללה הקרבת הקרבן פסח כאן למטה בפועל, אולם למעלה כן מקריבים הקרבן פסח, והרי בליל התקדש החג העליונים ותחתונים מתאחדים, שהקב"ה 'בכבודו ובעצמו' יורד אצלנו כמו שאומרים בהזר 'פקודא בתר' לפני ההגדה, וממילא העבודה גם היום נעשית. ובפרט שידוע שעיקר קדושת המשכן והמקדש היא בתוך האדם עצמו, וכן מצינו שההכרה אמיתית של 'הוי"ה הוא האלקים' (מלכים א' יח, לט) היתה אצל אליהו בהר הכרמל שהיה הקרבה שלא במקומו, 'ווייל די עיקר איז די מענטש אליין', וכאמור כי עיקר המשכן היה בשביל הדיבור עם משה וע"ד 'איתפשטותא דמשה' זה שייך גם עכשיו לכל אחד מאתנו שידבק למעלה בדרך חיבה אם עושה את עצמו ראוי למקום משכן שכנית עוזו.

וכיון שבזמן שבית המקדש היה על מכונו בימים אלו כבר היו השווקים של ירושלים מלאים כבשים להקרבת פסח 'די גאסן זענען שוין געווען ווייס פון בהמות', 'און די מענטשן זענען געווען ווייס...', וכפי שאכן נזכר אי"ה בקרוב, ולא כמו שהיא כיום שבעונותינו הרבים הולכים הערביים לחוג את חגיהם על הר הבית, ומתנהגים שם כחיות השדה, אלא ניגאל ונעלה ונראה להקריב את קרבן הפסח במועדו, והרי מרגלא בפומייהו דישאל לומר 'בניסן נגאלו בניסן עתידים להיגאל', והיא נראה כ'גראם' יפה שאומרים, אבל צריכים להאמין שאינו רק 'גראם', ובעת שיעלה רצונו, יגאלנו, ו'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות' (מיכה ז טו), בבית גואל צדק במהרה בימינו אמן.

צווייטע תורה

א.

ראיתי לאחרונה דיוק יפה מהרה"ק מקאמארנא זי"ע (בספרו שלחן

³ כמבואר אצלנו באריכות בליל שב"ק תצוה תשפ"ד ע"ש.

הטהור הל' שבת סימן רמב אות ה), 'דלא מצינו בקרא בסעודת שלמה ואברהם אבינו וכיוצא שיהיה דגים וכו', ע"כ, והיינו דלא נזכר בתורה ובנ"ך אפי' בסעודות גדולות שאכלו בהן דגים, וכן לא מצינו שיקריבו על המזבח קרבן של דגים, והענין הגדול הידוע לנו בגודל מעלת אכילת דגים לא התחילה כי אם אחר החורבן. והיינו מפני שדגים מורים על היחוד שבזמן הגלות דייקא (עי"ש בור זהב בשם הזוהר הרקיע).

ואפשר לבאר הענין, בהקדם מה דאיתא במדרש (ב"ר יט, ה) דרק את הבהמה חיה ועוף האכילה חוה מהעץ הדעת ולא את הדגים, נמצא דהדגים היו היחידים שלא חטאו ולא קלקלו בחטא אדם הראשון.

איברא, מצד שני מפורש בכתבי הרמ"ע מפאנו (מאמר חקור דין ח"ב פי"ז) דבשעת מתן תורה כשפסקה זוהמתן של ישראל פסקה זוהמת בהמתן ג"כ, ומבואר בראשונים (עי' ח' הר"ן שבת קח). שכולם היו במעמד מתן תורה בהר סיני חוץ מהדגים, ולכן לא פסקה זוהמתן מהם כשפסקה זוהמת ישראל (גמ' שבת קמו, א) ואע"פ שלא היו בחטא אדם הראשון עכ"ז איזה זוהמא עדיין ירדה אף עליהם. היוצא מדבריהם שבהר סיני נתקנה כל הבריאה כולה מזוהמתן חוץ מהדגים שנשארו בזוהמתן כבראשונה.

ובכן, בזמן הבית כאשר הקריבו על המזבח בהמות ועופות, עי"ז זכו לתיוקן מאותה חטא של עץ הדעת ומהזוהמא שיש בהם [משא"כ בהדגים שלא היה להם הזוהמא כל כך], וא"כ היה נכון לאכול בשר בהמה היות שנתקן הפגם שלהם. אבל לאחר שנחרבה בית תפארתינו ואין עוד הקרבת הקרבנות, הרי ה'חורבן' של חטא העץ הדעת היא 'חורבן' יותר גדול מחורבן הבהמה"ק, ולכן התחיל עבודה מיוחדת של אכילת דגים שהם מעולם לא חטאו בעץ הדעת ולא נזדהמו כל כך. כי על אף שמצד אחר יש להם זוהמא שהרי אמרנו שלא היו נוכחים במעמד הר סיני, אבל האידנא הרי כולנו מלאים בזוהמא, ואלא שזאת היא עבודתינו לתקן הזוהמא בכל דבר ודבר. אשר על כן מובן שפיר למה נתרבה אכילת הדגים בדורות האחרונים יותר מהימים ההם.

שונה יהיה הדבר לעתיד לבא כשיבנה שוב בית מקדשינו, שאז שוב לא יהיה עבודה רבה באכילת דגים. 'אבער אונז זעמיר גרייט איבער צו לאזן די פיש דא, און אהיים גיין'.

ועפי"ז יש לומר טעם בדרך צחות, במה שנהגו צדיקים שלא לאכול דגים בפסח (אלא אוכלים 'פאלשע' פיש), דבזמן חירותינו ביו"ט פסח הרי אנו במצב של 'מעין דלעתיד' שאז לא יהיה ענין באכילת דגים כנ"ל.

דריטע תורה

הגאון ר' יוסף חיים מבאגדד [בעל בן איש חי] זצ"ל שהרבה להביא בספריו משלים נחמדים מאד, כותב (בן יהודע, סוטה ה.) משל נחמד על אב ובן שיצאו לשדה, נרא הבן שדה נטועה שבלים של חיטים, והיו החיטים יפות שהשבולת מלאה חטים יפים ובריאם, ומחמת כובד שלהם הושפלו ראשיהם ונעקמו למטה ולא היתה השבולת עומדת בקומה זקופה, כי כן טבע שבלים הבריאות ומליאות שאין בקנה שלהם כח לסבול הכובד, ומוכרח ראשיהם כפופים למטה, והיו עם אלו השבילים המלאות גם כמה שבלים שלקו בתחילתם ואין בתוכם חטים, וכיון דאין להם כובד עומדים זקופים.

וישאל הבן מאביו 'למה אלו זקופים ואלו כפופים', ויאמר לו 'בני אלו הכפופים מלאים בר, והם דמיון לאנשים השלמים המלאים חכמה ודעת ומצוות ומעש'ט, שדרכם להתנהג בענוה ושפלות, ואין להם גובה ראש, ואלו הזקופים הם דוגמת בני אדם ריקים מכל טוב ואין בהם לא תורה ולא מצוה, ואלו דרכם להתנהג בגובה ראש וקומה זקופה ומראים עצמם גבוהים ועליונים על הכל'.

לענינינו נפרש בזה כוונת המקרא, במה שנכתב 'ויקרא' באל"ף זעירא, שהיא מחמת עניויות משה רבינו שכתב שיהא נראה כאילו כתיב עליו 'ויקרא' כמו שכתוב גבי בלעם (במדבר כג, ד), כי זהו עיקר העבודה שהאדם יתנהג בענוה ובשפלות, ואז בידוע שהוא מלא מצוות ומעשים טובים.

***

באותו ענין המשיל הגאון רבי אלחנן וסרמן הי"ד (קובץ מאמרים ואגרות ח"ג) משל נפלא אחר, וכך כותב, פעם אחת בא איש אחד מהכרך הגדול, שלא ידע כלל אודות עבודת שדה ואיך עושים הלחם הנמכר בחנות, אל חקלאי, וביקש שילמדוהו עבודת אדמה, הראה לו החקלאי שדה גדולה וישרה ויפה, לאחר מכן חרש החקלאי את השדה היפה ועשה בה חפירות חפירות, ותמה האורח 'למה הרסת את השדה הנאה שלך?', אמר לו החקלאי 'המתן, ולבסוף תבין'.

לאחר מכן הראה החקלאי לאורחו שק מלא דגן חיטה, והשתומם האורח בראותו איך שהחקלאי משליך לאיבוד כל גרעיני החיטים היפים וטובים שהיה לו, ומכסה אותם באדמה.

כחלוף זמן שוב לקח החקלאי את אורחו אל השדה, וחזה עמו שורות ישרות של גבעולים הצומחות ועולות מהחפירות, אז אמר האורח 'עכשיו אני מבין...!'

לא עבר זמן רב והגבעולים השלימו את גידולם, אזי בא החקלאי עם מגל וקצר את כולם, בעוד אורחו מביט בו בפליאה ובתמיהה, בראותו

איך שמפסיד את כל עבודתו הקשה במו ידיו. אח"כ לקח את הערימות לשטח אחר, שם הכה בהם עד שהפכו לקש וגרעינים מרופפים, לאחר מכן הפריד את הגרעינים מהחציר וקיבץ אותם לערימה גדולה. כל אותו זמן עמד אורחיו בפליאה על מעשיו התמיהות.

לאחר מכן בא החקלאי עם עגלה והעמיס עליה את הדגן והעבירם למערכת הטחינה, שם לקח את הדגן היפה וטחנם לאבק דק, עכשיו השתומם האורח ביותר איך שהוא הופך את הדגן היפה לעפר.

אחריו אסף את העפר לשקים והביא אותם הביתה, נטל מעט עפר וערבב אותו במים, בעוד האורח מתפלא על יצירת טיט לבן, אזי החקלאי עיצב את הטיט לצורת כיכר, האורח שראה את הכיכר היפה נרגע למעט, אך שמחתו לא החזיקה לזמן רב, כאשר החקלאי הצית אש בתנור והכניס בו את הכיכר לשריפת עולם.

אז כבר התרגו האורח וצעק, 'עכשיו בודאי נשתעגת! אחר כל עבודתך הקשה אתה שורף בידים את מה שיצרת?!', החקלאי הביט בו וצחק, באומרו לו להמתין בסבלנות, אחרי הכל החקלאי פתח את התנור והוציא ממנו לחם חם, וכיבד את אורחו עם פריסת לחם, או אז הבין האיש בכל מעשיו ופעולותיו עד כה שהיו מן הנצרך לשלימות האפייה.

הנמשל היא, שהקב"ה הוא ה'חקלאי', ואנחנו משולים לאותו האורח. ואנחנו עומדים ואין מבינים את הנהגותיו. אבל צריכים להתאמץ באמונה יתירה לידע שהוא מנהיג את הכל בתכלית הטוב, ואע"פ שיש הסתר פנים. וכבר יותר מאלפיים שנה המקום המקודש מתחלל בכל רגע ורגע, ובפרט היום (ע"ש) שהתחילו הישמעאלים להבדיל את חגאם ראמאדא"ן, ובכל יום עולים למקום הר הבית רבבות מהערביים ומחללים את מקום המקדש שזהו הסתר פנים גדול מאד. אבל עדיין אנחנו מאמינים בני מאמינים, בהנהגתו יתברך שהיא לטובה.

והאמת, שככל שיותר נידחים בין העמים בסופו של דבר 'בוערים' יותר להקב"ה. שכמה שיותר יעמוד האדם ויתאמץ ויבער למען יתברך שמו, על אף שבו בזמן אינו מרגיש קירבת אלוקים, בסופו יוצא דבר השלם.

זהו 'ויקרא' באל"ף זעירא, ויתפרש מלשון יקר ערך (כדאיתא באור לשמים - אפסא ריש פרשתו), שהיקרות והחשובות היא הענוה והביטול להשי"ת, ואע"פ שיש א' זעירא הרי 'ויקר', 'ס'איז טייער', מלשון 'ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר' (אסתר ה, טז).

יעזור השי"ת שנוכה לדעת ולהבין את גודל כוחינו בעבודתנו דבר יום ביומו, וכח התפילה שיש לאיש ישראלי, עדי שנוכה להיגאל במהרה.

של"ם

"ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר".

ברש"י (בד"ה לאמה) 'צא ואמור להן דברי והשיבני אם יקבלום כמו שנאמר וישב משה את דברי העם וגו'.

והנה, אמרינן בגמרא (פסטה לז): שהתורה ניתנה בג' בריתות, אחד בסיני ואחד באהל מועד ואחד בערבות מואב. וענין כריתות ברית הוא כידוע שהיה דרכם כשרצו שני אוהבים לכרות ברית ביניהם ולהביע גודל אהבה מזה לזה, עשו שניהם חבורה באצבעותיהם והוציאו דם והניחם בכוס מים, ושניהם שתו מן הכוס. וכדרך הברית הזאת כרת השי"ת עמנו ברית ע"י דם, דהיינו דם הקרבנות.

והנה בעל המימרא של הגמרא שם הוא רבי עקיבא, שר"ע הוא מי שהבין את עומק הענין של הכריתות ברית של התורה, שאף אחר ארבעים שנה שלא היה יכול תורה ליכנס בראשו כלל, ניצח את את כל הקשיים אלו, ונכנס להתורה הקדושה מתוך 'קריאה של חיבה'.

זהו הענין של ה'שאינו יודע לשאול', שכן הרבי ר' מענדעל'ע מרימינוב זיע"א 'האט די מערסטע מפליא געווען די שאינו יודע לשאול, ווייל ווי א גרויסע חכם קען מען שוין זיין, שהרי כלפי השי"ת אין כל אחד אף הגדול שבגדולים שיכול ליקרא 'חכם'. אבל מי שמושים עצמו כ'אינו יודע לשאול', לו נפתחים צינורות החכמה. וזהו הכוונה 'חכם מ"ה הוא אומר', דהיינו שגם החכם הוא בבחי' 'ונחננו מ"ה', ו'מ"ה' היינו ג"כ הוי"ה במילוי מ"ה, שהרי כל ההגדה מיוסד על שמות אלו של מ"ה וב"ן⁴, 'מ"ה נשתנה', 'מ"ה הוא אומר' וכדו', וה'ב'ן שואל.

ועתה נתבונן, שענין הקרבת הקרבנות הוא, שהאדם מתקרב להשי"ת כמו שהלשון 'קרבן' מורה, והוא אחדות גדול. ויעיין בראשונים שיש שכתבו בטעם הקרבנות, שהם כנגד העבודה זרה, שאצל שאר עובדי עבודה זרה היו מקריבים קרבנות, ולכן כדי למשוך את ישראל אחר ה' נתן להם ג"כ שיקריבו לפניו קרבנות כמו מנהגם ולהיפך. אבל בעצם קשה שהרי גם לפני שהיה עבודה זרה בעולם כבר מצינו שהקריב אדם הראשון קרבנות לה', אלא מכאן ש'עבודה זרה' אין פירושו רק עבודה זרה ממש לכפור בבורא כל העולמים ולהאמין בעץ ואבן שהם אלוה, שלהאמין כן הוא 'קינדעריש', רק שכל פגם המחשבה נקרא עבודה זרה כידוע מהבעש"ט, ובכללן כל הספיקות שמתרוצצות אצל האדם 'איז מיין

תורה א תורה? איז מיין מצוות א מצוה? איז מיין עבודה אן עבודה? ס'איז יא עפעס, נישט עפעס...', 'יעדע נארישע מחשבה הייסט עבודה זרה, ווייל דאס מיינט אז די האסט נישט גענומען די כריתות ברית ערנסט'.

וכאשר מבינים עומק הדברים, ומאמינים בהכריתות ברית, יכולים להקריב קרבנות גם בזמן הזה בעבודה פנימית. וכן כתיב (שמות יב כז) 'ואמרתם זבח פסח הוא לה', ופי' הרה"ק מבארדיטשוב⁵, שבזמן הזה כשאין לנו קרבנות בפועל, יכולים להקריב קרבנות ע"י האמירה של דיבורי תורה ותפלה לשמה בלתי לה' לבדו. ולפי זה אפשר לבאר מה דאיתא בגמרא (פסחים סב): שלמדו מזה הפסוק שהקרבן הקרבן פסח צריך להיות לשמה. ונלאו המפרשים לתרץ למה צריכים כל כך פסוקים ללמוד שהקרבן הפסח צריך להיות לשמה, שבירושלמי (פסחים פ"ה ה"ב) מביא פסוקים רבים בזה, וברמב"ם (פ"טו מהל' פסולי המקודשין ה"ג) הביא ב' פסוקים על כך בקרבן פסח לבד, והרי כבר למדים מהפסוק הנ"ל ודי בזה. אבל לפי דברינו יתכן, שהפסוקים הכפולים הם אחת לימן שביהמ"ק היה קיים והיו מקריבים אותו בפועל שצריך להיות לשמה, והשני ללמוד שגם בזמן שאין ביהמ"ק קיים יכולים להקריבו ע"י הכוונה לשמה.

'צדיקים האבן מפליא געווען דער עס-הארץ וואס האט געזאגט מצה ומרור "מחותנים" לפניך', שאנו נעשים 'מחותנים' עם השי"ת, 'און די מחותנים דארפן שטימען'. אבל האמת היא 'אז אפילו די מחותנים שטימען נישט האט דער אייבירשטער מחדש געווען א חידוש אז די 'שאינו יודע לשאול' איז אויך א 'מחותן', ועליו נאמר 'את פתח לו', ש'א"ת' היינו הכ"ב אותיות מא' עד ת' שהם שורש הכל ומשם באים כל הארות גם הם בכחם לפעול את פעולתם. וכמו שידוע סיפור הבעש"ט שכשהיה בספינה באחרון של פסח וכל המדריגות שלו נאבדו ממנו, נזכר בהכ"ב אותיות ואמר אותם, ועל ידם חזרו לו כל המדריגות.

זהו 'מ"ה נשתנה', שע"י שעושים את עצמינו ל'שאינו יודע לשאול', ע"י ביטול, שעל זה רומז השם 'מ"ה' המורה על ביטול כמ"ש (שמות טז ז) - 'ונחננו מה', יכולים לעשות שינויים גדולים בתוכינו והכל 'נשתנה' למעליותא. אלא שזה צריך ליעשות עם מסירות נפש, וכמו שצוה הקב"ה את אבותינו במצרים להקריב לפניו הדם פסח ודם מילה, כדי לכרות ברית עמהם, 'און אפילו די מחותנים שטימען נישט, האבן די אידן זיך געפרייט 'כמוצא שלל רב' (תהלים קיט, קסב. וע' שבת קל, א שקאי על המילה), ומילה היא הקרבן הכי גדול מכל

אזי 'ואמרתם', 'זבח פסח הוא לה', היינו שתדברו בתורה ובתפלה בדעת צלולה, שיהיה רק לה' לבדו.

⁴ מ"ה - יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ב"ן - יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה.

⁵ זל"ק בקדושת לוי בפרשת בא: עוד יבואר 'ואמרתם זבח פסח הוא לה', היינו כשתרצו להביא קרבן עתה בגלות המר שאין לנו קרבנות,

הקרבת, והקרבת היחידים שעדיין יש לנו בזמננו, וזה מה שפעלה ועשתה את פעולתה.

על ידי העבודות אלו במסירות נפש מעוררים למעלה 'מיין נוקבין' בהתלהבות גדולה, וכנרמזו בתיבות 'אפיקומן', שנוטריון 'אפיקו - מין', וקדושת האפיקומן והמצוות הם כמו המן כידוע, שהרי מהמצוות שהוציאו ממצרים נעשה אח"כ המן כידוע, ומ"ן היינו מיין נוקבין כנ"ל. והרי קראנו עתה, (בשבת מנחה בפרשת צו - ויקרא ו, ט) 'מצוות תאכל במקום קדוש', ופירשו הספה"ק (עי' תפארת שלמה לשבת הגדולה), שצריכים לקדש ולטהר את הפה שבה אוכלים את המצוות הקדושים, ונדרשת לזה אם כן הכנה דרבה לזה.

וכבר הזכרנו [ליל שב"ק] מה שאמרו חז"ל (והר ואתחנן רסד, ב) שהפסוק 'ויקרא וגו' (מזידבר' ואלך) יש בו כ"ה אותיות כנגד הכ"ה אותיות של שמע ישראל, ולעתיד לבא יהיה גם יחודא תתאה כ"ה אותיות, וביחד הם עתה רק מ"ט אותיות, ולעתיד לבא יהיה בין שניהם נ' אותיות ויתגלה בחי' שער נ'. ואיתא מהרה"ק ר' משה מראוודאו (בהגדה של פסח לבית ראשיין) גימטריא נאה מאד, שהרי ידוע שהחמה ולבנה רומזים על יחודא עילאה ויחודא תתאה, ומתחילה היו שניהם 'את שני המאורות הגדולים' (בראשית א טז), ואח"כ נתמעט אור הלבנה והיינו יחודא תתאה, ולעתיד לבא יהיה אור הלבנה כאור החמה ויהיו שני מלכים משמשים בכתר אחד כנודע, והתיבות 'המאור' הגדול ממשל"ת היו"ם המאור' הקטן ממשל"ת הליל'ה', עולה במכוון 'שמע ישראל' הוי"ה אלקינו הוי"ה אח"ד, ברו"ך ש"ם כבוד מלכותו לעולם וע"ד' [בנוסף אחד, רומז על אות אחד שיתוסף לעתיד לבא כנ"ל], ובליל יציאת מצרים היה כמ"ש (שמות י כג) 'ולכל בני ישראל היה אור במושבותם', ו'לילה כיום יאיר', והיתה אז הארה מעין דלעתיד, וכן מתעורר בכל שנה ושנה בלילה הזה, וזהו שאומרים בהגדה 'מעשה בר"א וכו' שהיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה', שהיא מלשון 'ספיר ויהלום' (שמות כח, יח), שהם אבנים טובים המאירים 'ס'מאכט לעכטיג!', והם בעבודתם הרמה במצוות סיפור יציאת מצרים, סיפורו והאירו שיהיה אור הלבנה כאור החמה, 'כל אותו הלילה', שיהיה כמו לילה ההוא של יציאת מצרים.

ולזה בא ה'קריאה של חיבה' לכל אחד ואחד, והכל תלוי כפי המסירות נפש של האדם, ולכן אמרנו 'מעשה בר"א וכו' ורבי אלעזר בן עזרי' ורבי עקיבא וכו' שהיו מסובים בבני ברק וכו', ובעצם קשה שהרי ר' אלעזר בן עזרי' היה רבו של ר' עקיבא, ולמה הלך הוא לבני ברק שהיה אתרי' דר"ע, אלא כדי להשיג מסירות נפש אמיתי, צריכים לילך לר"ע שהרי 'מסירות נפש איז ער', שהוא מסר נפשו לה' באמת כידוע שסרקו את בשרו במסירות של ברזל ואמר 'שמע ישראל וכו'', ו'כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה'. והכל תלוי כפי ערך האמונה והרצון שיש להאדם, ורצון"גו' משי"ה (ע"ה ט)

כידוע, ועי"ז בא הקריאה של חיבה לכל אחד ואחד שהוא בבחי' משה.

והנה לכל אחד יש לו את ה'טעם מצה' כפי עבודתו שמכין את עצמו. וסיפר בעל ה'שומר אמונים' הרה"ק ר' אהרן ראטה זצ"ל, שפעם אחת כשהתחילו עם ההכנות לפסח בביתו, לא רצה שיופרע מעבודת הקודש שלו, ושייגרם לו ביטול תורה, נכנס לחדרו ולמד בהתמדה ולא היה לו שום שייכות עם עבודת ההכנה לפסח, וכשבא ליל פסח לא הרגיש כלום במתיקות החג, והבין שזה מחמת שלא השתתף בהכנות המעשיים. 'אונז קענען נישט זאגן קיין גרויסע תורות, אבער אונז קענען טוהן למעשה', ועבודה המעשית של הכנה לפסח היא דוגמת העבודת פרך שהיה במצרים 'וואס דאס לייטערט אויס', כמו שידוע שזה היתה תכלית העבודה במצרים לצרף ולזכך את הגופים. ואין כוונתנו שצריכים עכשיו לעבוד י"ב או ט"ו שעות ביום ולא לעסוק בתורה בימים אלו, והרה"ק הנ"ל בודאי לא סגר את הגמרא לשנה אחרת ועסק רק בעבודה מעשית, שהרי עיקר העבודה למעשה היא בהמתן, אלא הכוונה היא שכל מה שעושים כהכנה לפסח הוא חלק מהכריתות ברית של הדם פסח ודם מילה, והכל מתוך 'קריאה של חיבה' שהקב"ה קורא לכל אחד ואחד מישראל, כמ"ש 'ויקרא אל משה', ואיתפשותא דמשה ככל דרא ודרא [כמבואר אצלינו בליל שב"ק ע"ש].

ובהגיע ליל התקדש החג יורד הקב"ה 'בכבודו ובעצמו' אלינו לקבל נחת רוח ממנו בניו האהובים, כמו שאומרים בה'פקודא בתר דא' (וזה"ק ח"ב מ' ע"ב רע"מ, שאומרים לפני מגיד), ואין לנו אז דם פסח ומילה 'אבער אונזער עבודה איז נאך מער ווי בלוט', ונעשים בזה קרובים להשי"ת ביותר מתוך חיבה יתירה.

אסאך מעטשן זאגן 'וואס א חילוק יא נאנט נישט נאנט, די עיקר איז די באנק איז געדעקט...', 'אבער דער אמת איז אז ס'איז דא א נאנטקייט און דאס איז דער עיקר', ועל ידי זה יכולים לקבל השגות גדולות ונפלאות בלתי גבול ובלתי ערך, והקב"ה משתעשע עמנו ומזריק עלינו ריח גן עדן, כדברי המדרש הידועים (שמות רבה יט) שבליל פסח הוציא משה רבינו ריח גן עדן על הקרבן פסח שלו, ואף אותם שלא רצו למול את עצמם ולעשות פסח לה', כולם נקבצו ובאו למשה רבינו לבקש ממנו שיאכיל אותם מפסחו. שמושה רבינו ביקש שאפילו אותם שהם במדרגה הכי נמוכה במצרים גם יהיה להם חלק בהפסח ובהגאולה, והקב"ה אכן גילה להם אור גדול.

נמצא שלכל אחד יש לבסוף חלק בפסח, אלא שהחילוק הוא אם יש לך אור באל"ף או בעי"ן, שאם יש לאדם עור בעי"ן והוא נמצא בתוך נפשו הבהמית אין מגיעים, ולזה צריך להשיג את מדרגת ה'אור' שבתוך האדם, והיא תבוא על ידי שתתחיל לבעור באש התלהבות של הקרבת הקרבנות במסירת נפש, ובוה תמשיך על

ובעוונותינו הרבים נמצאים בימים אלו כ'מיליאן' ערביים על ההר הבית החוגגים שם את חגיהם הטמאה, ומהראוי היה שיהיה שם 'מיליאן' יהודים, ואיני יודע למה לא פצתה האדמה את פיה לבלוע את כולם⁶, אבל בקרוב אי"ה אכן נזכה לכך, ויערה השי"ת עלינו רוח טהרה ממרום בבגצב"א.

עצמך 'אור' באלף. 'דיך זיכט מען!', ולא משנה באיזה מדריגה אתה נמצא, שהרי כתיב (זכריה יד, ט) 'והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי"ה אחד ושמו אחד', והיינו אפילו על מדריגות הנמוכים ביותר, 'און אז מ'גלייבט קומט מען אן'.

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail יש לפנות להמערכת ע"ד toraskosov@gmail.co

---

⁶ ואצל השיעור שפת אמת באמצע השבוע אמר רבינו זי"ע ג"כ בדברים אלו, והפסיק לרגע והוסיף, 'ס'קומט זיך זיי אפילו נישט צו ליגן דארט, זאלן זיי אוועק פליען צו אלע רוחות!'.
ו